

คำจารึก

๑๙. ปุรพันธวัตถุ ความว่าปุรพันธเป็นบุตรเศรษฐีอยู่ในเมืองสาวัตถี พอเจริญวัยขึ้นก็ดำรงอยู่ในฆราวาส แต่ไปฝึกฝนอุปัฏฐากอยู่ในเดียรถี วันหนึ่งพระพุทธเจ้าพิจารณาเห็นอุปนิสัยว่าจะได้สำเร็จพระโสดา เวลาบิณฑบาตพระองค์จึงเสด็จไปที่ประตูเรือนแห่งปุรพันธฯ เกรงพระทัยว่าพระพุทธเจ้าเกิดในตระกูลสูง จึงออกมารับบาตรนิมนต์เข้าไปฉัน ครั้นเสร็จภัตตกิจแล้วพระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาปุรพันธได้สำเร็จพระโสดา พอพระพุทธเจ้าเสด็จกลับไปแล้ว พญามารจึงคิดว่า พระสมณโคดมไปที่เรือนปุรพันธฯ จะพันอำนาจเราไปแล้วหรือยังจำจะทดลองดู คิดแล้วก็แปลงรูปให้เหมือนพระพุทธเจ้าเข้าไปที่ประตูเรือนปุรพันธฯ จึงออกมาต้อนรับ พระยามารจึงพูดว่า เมื่อที่เราได้แสดงธรรมแก่ท่านพลาดไปบ้าง คือขันธ์ทั้ง ๕ ที่ว่าไม่เที่ยงเป็นทุกข์ เป็นอนัตตานั้น ไม่ได้เป็นอย่างนั้นทั้งหมด บางอย่างก็ยังมีมั่นคง ปุรพันธได้ฟังก็รู้สึกว่าเป็นมารจึงร้องขับไล่ว่ามารเช่นท่านสักร้อยสักพัน ก็กลับความเหินเราไม่ได้ ไปให้พ้นเถิด พญามารก็หายไป ปุรพันธอุบาสกจึงไปกราบทูลพระพุทธเจ้า พระองค์จึงตั้งปุรพันธอุบาสกไว้ในที่เลิศกว่าอุบาสกผู้มีความเลื่อมใสมั่นคง ฯ

คำจารึกเรียบเรียงโดยแบ่งบรรทัดตามที่ปรากฏในจารึก

โดย พันธุ์ทิพย์ ธีระเนตร, สานข้อมูลจารึกในประเทศไทย, ๒๕๕๐ :

๑. ๑. ปุรพันธวัตถุ ความว่าปุรพันธเป็นบุตรเศรษฐีอยู่ในเมืองสาวัตถี พอเจริญวัยขึ้นก็ดำรงอยู่ในฆราวาส แต่ไปฝึกฝน
๒. อุปัฏฐากอยู่ในเดียรถี วันหนึ่งพระพุทธเจ้าพิจารณาเห็นอุปนิสัยว่าจะได้สำเร็จพระโสดา เวลาบิณฑบาตพระองค์จึงเสด็จ
๓. ไปที่ประตูเรือนแห่งปุรพันธฯ เกรงพระทัยว่าพระพุทธเจ้าเกิดในตระกูลสูง จึงออกมารับบาตรนิมนต์เข้าไปฉัน ครั้นเสร็จภัตต
๔. กิจแล้วพระพุทธเจ้า จึงตรัสเทศนาปุรพันธ ได้สำเร็จพระโสดา พอพระพุทธเจ้าเสด็จกลับไปแล้ว พญามารจึงคิดว่า พระสมณโคดม
๕. ไปที่เรือนปุรพันธฯ จะพันอำนาจเราไปแล้วหรือยังจำจะทดลองดู คิดแล้วก็แปลงรูปให้เหมือนพระพุทธเจ้าเข้าไปที่ประตูเรือน
๖. ปุรพันธฯ จึงออกมาต้อนรับ พระยามารจึงพูดว่า เมื่อที่เราได้แสดงธรรมแก่ท่านพลาดไปบ้าง คือ ขันธ์ทั้ง ๕ ที่ว่าไม่เที่ยงเป็น
๗. ทุกข์ เป็นอนัตตานั้น ไม่ได้เป็นอย่างนั้นทั้งหมด บางอย่างก็ยังมีมั่นคง ปุรพันธได้ฟังก็รู้สึกว่าเป็นมารจึงร้องขับไล่ว่ามาร
๘. เช่นท่านสักร้อยสักพัน ก็กลับความเหินเราไม่ได้ ไปให้พ้นเถิด พญามารก็หายไป ปุรพันธอุบาสกจึงไปกราบทูลพระพุทธเจ้า
๙. พระองค์จึงตั้งปุรพันธอุบาสกไว้ในที่เลิศกว่าอุบาสกผู้มีความเลื่อมใสมั่นคง ฯ